

Plnění a financování rozpočtu Unie v roce 2019 v souvislosti s brexitem

Informační podklad k návrhu nařízení o opatřeních týkajících se plnění a financování souhrnného rozpočtu Unie v roce 2019 v souvislosti s vystoupením Spojeného království z Unie

Podklad k dokumentu Rady č. 5933/19
březen 2019
zpracovala: Jana Francová

Obsah:

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity: 3
- Odůvodnění a předmět: 3
- Obsah a dopad:..... 4
- Stanovisko vlády ČR: 5
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:..... 5
- Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR: 5

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: DOKUMENTY EU
Název: Plnění a financování rozpočtu Unie v roce 2019 v souvislosti s brexitem	Typ řady: interní
Zpracovala: Francová, J.	První vydání řady: říjen 2004
Číslo: Podklad k dokumentu č. 5933/19	Frekvence vydání řady: nepravidelná
Datum: březen 2019	Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ
Klíčová slova:	Jazyk: CZ
Brexit; rozpočet Unie; financování; plnění; způsobilost	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

NÁVRH NAŘÍZENÍ

Návrh nařízení Rady o opatřeních týkajících se plnění a financování souhrnného rozpočtu Unie v roce 2019 v souvislosti s vystoupením Spojeného království z Unie KOM(2019) 64 v konečném znění, kód Rady 5933/19
Interinstitucionální spis 2019/0031/APP

- **Právní základ:**

Článek 352 Smlouvy o fungování Evropské unie, článek 203 Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii.

Souhlas vlády na jednání Rady je podmíněn „předchozím souhlasem“ obou komor Parlamentu ČR.

- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**

1. 2. 2019

- **Procedura:**

Zvláštní legislativní postup – souhlas EP.

- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**

Datované dnem 7. února 2019, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 12. února 2019 prostřednictvím systému ISAP.

- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**

Návrh je v souladu s principem subsidiarity.

- **Odůvodnění a předmět:**

Cílem návrhu je vyřešení rozpočtových otázek mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím v době po vystoupení Spojeného království z EU v případě, že ke dni vystoupení nevstoupí v platnost žádná dohoda o vystoupení („*no deal*“ odchod). Má se tak předejít chaosu při plnění rozpočtu Unie, kdy neexistence právních ujednání regulujících vztahy mezi EU a Spojeným královstvím v období po brexitu by znamenala právní nejistotu pro všechny příjemce ve Spojeném království a i pro některé příjemce v EU.

Za stávající situace přestane v okamžiku vystoupení být Spojené království a osoby a subjekty v něm usazené způsobilé pro financování v rámci programů Unie, pokud právní akty upravující daný výdajový program nepočítají s účastí třetích zemí. Projednávaný návrh nařízení Rady o opatřeních týkajících se plnění a financování souhrnného rozpočtu Unie v roce 2019 v souvislosti s vystoupením Spojeného království z Unie (dále jen „návrh“ nebo též „návrh nařízení“) obsahuje **alternativní opatření, jež počítají se zachováním způsobilosti k čerpání finančních prostředků Unie pro Spojené království a osoby a subjekty ze Spojeného království podle právních závazků uzavřených před dnem vystoupení z EU po tomto datu a po omezenou dobu (do 31. prosince 2019).** Podmínkou je, aby Spojené království učinilo **písemný závazek**, že jednak bude nadále přispívat na financování rozpočtu na rok 2019 za podmínek stanovených v tomto návrhu a jednak bude akceptovat kontroly a audity během celého prováděcího období programů nebo činností. Zároveň, pokud by se Spojené království podílelo na financování rozpočtu Unie na rok 2019, by bylo Spojené království a subjekty ze Spojeného království v roce 2019 způsobilé účastnit se jakýchkoli výzev k podávání návrhů, nabídkových řízení, soutěží nebo jakýchkoli jiných postupů, které by mohly vést k financování z rozpočtu Unie, s výjimkou omezení souvisejících s bezpečností a činnostmi

zahrnujícími Evropskou investiční banku nebo Evropský investiční fond.

Tato alternativní opatření by se uplatňovala pouze tehdy, pokud bude Spojené království splňovat stanovené podmínky (např. provedení první platby do rozpočtu Unie po svém vystoupení). Pokud by přestalo Spojené království podmínky plnit, jeho způsobilost i způsobilost osob a subjektů v něm usazených by zanikla.

- **Obsah a dopad:**

Návrh upravuje plnění a financování souhrnného rozpočtu Unie v roce 2019 v souvislosti s vystoupením Spojeného království z EU a vztahuje se na činnosti v rámci přímého, nepřímého a sdíleného řízení, u nichž je způsobilost k financování z prostředků EU závislá na členství Spojeného království v EU. Nevztahuje se na programy územní spolupráce a vzdělávací mobility v rámci programu Erasmus+, jež budou předmětem úpravy speciálních nařízení.

V období po brexitu bude způsobilost Spojeného království a osob či subjektů usazených ve Spojeném království čerpat finanční prostředky v rámci přímého, nepřímého či sdíleného řízení podle právních závazků přijatých přede dnem vystoupení Spojeného království záviset na **kumulativním splnění čtyř podmínek:**

- a) do 18. dubna 2019 - písemný závazek Spojeného království Komisi, že bude nadále přispívat do rozpočtu Unie na rok 2019 stejnou částkou, jako kdyby bylo členem,
- b) do 30. dubna 2019 uhrazení první splátky zbývající částky, kterou mělo Spojené království uhradit do rozpočtu EU v roce 2019, na účet stanovený Komisí,
- c) do 18. dubna 2019 písemný závazek Spojeného království Komisi, že bude i nadále souhlasit s kontrolami a audity, které se vztahují na celou dobu trvání programů a činností v souladu s platnými pravidly,
- d) rozhodnutí Komise, že výše uvedené tři podmínky byly splněny. Komisi je zároveň umožněno rozhodnout s využitím přenesené pravomoci o prodloužení lhůt ke splnění těchto podmínek ze strany Spojeného království.

Způsobilost Spojeného království a osob či subjektů v něm usazených bude v roce 2019 trvat za podmínek, že (a) Spojené království uhradí své splátky do rozpočtu Unie vždy v první pracovní den v měsíci, a to až do srpna, (b) v první zářijový pracovní den uhradí celou zbývající částku do konce roku, (c) nebudou zjištěny žádné závažné nedostatky při provádění kontrol a auditů. Pokud tyto podmínky nebudou plněny, přijme Komise rozhodnutí o jejich nedodržení a Spojené království a osoby a subjekty v něm usazené přestanou být způsobilé pro financování z prostředků Unie.

Po splnění těchto podmínek a po dobu jejich plnění bude mít v roce 2019 Spojené království a subjekty či osoby v něm usazené stejnou způsobilost k financování z rozpočtu Unie, jako členské státy a osoby či subjekty v nich usazené, s výjimkou omezení souvisejících s bezpečností a činnostmi zahrnujícími Evropskou investiční banku nebo Evropský investiční fond.

Byť nařízení stanoví, že při plnění všech stanovených podmínek bude pro účely veřejných výběrových řízení, jež mohou vést k financování z rozpočtu EU, Spojené království považováno i po svém vystoupení ze členský stát, **nebude Spojené království ani jeho zástupci oprávněni zasedat v žádném výboru podílejícím se na řízení podle pravidel základního aktu či v expertní skupině nebo jiném orgánu poskytujícím poradenství ohledně programů nebo činností, s výjimkou monitorovacích či podobných výborů zvláště ustavených pro konkrétní operační, vnitrostátní nebo podobné programy podléhající sdílenému řízení.**

Činnosti v rámci přímého, nepřímého a sdíleného řízení financované z rozpočtu EU, které jsou

v současnosti způsobilé na základě členství Spojeného království v EU, zůstanou způsobilé v roce 2019 i po brexitu. Stejně tak konsorcia, která splnila podmínku způsobilosti v podobě minimálního počtu účastníků z různých členských států v konsorciu prostřednictvím člena konsorcia, který je osobou nebo subjektem usazeným ve Spojeném království, budou způsobilá i v roce 2019 (za podmínky, že Spojené království splní podmínky způsobilosti).

Návrh **Komisi svěřuje pravomoc přijímat akty v delegované pravomoci** počínaje dnem vstupu tohoto nařízení v platnost, a to na dobu neurčitou. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci kdykoli zrušit. Akt v přenesené pravomoci vstoupí v platnost, pouze pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada nevysloví námitky ve lhůtě jednoho měsíce ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se tato lhůta prodlouží o jeden měsíc. V naléhavých případech může akt v delegované pravomoci vstoupit v platnost okamžitě, nicméně i v tomto případě může Evropský parlament nebo Rada vyslovit ve lhůtě jednoho měsíce proti němu námitky. V takovém případě zruší Komise tento akt neprodleně poté, co jí Evropský parlament nebo Rada oznámí rozhodnutí o vyslovení námitek.

Nařízení má vstoupit v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie* a použitelné má být ode dne následujícího po dni, kdy se podle čl. 50 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii přestanou Smlouvy uplatňovat na Spojené království a ve Spojeném království.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda návrh vítá, je nutné připravit se na řešení situace *no deal brexitu*. ČR by si přála, aby Spojené království v maximální míře dostalo svým závazkům z dob členství v EU, tzn. aby uhradilo svůj příspěvek do rozpočtu EU za rok 2019. Vzhledem k nepřehledné situaci ve Spojeném království však v tuto chvíli není jasné, zda svým závazkům Spojené království dostojí.

Dopad na státní rozpočet a právní řád ČR:

Spojené království je dlouhodobě čistým přispěvatelem do rozpočtu EU. Pokud by v okamžiku svého odchodu přestalo přispívat do rozpočtu Unie, dopad na český rozpočet by závisel na způsobu, jakým by Unie situaci řešila (dofinancování rozpočtu ostatními ČS, snížení rozpočtu apod.). Ministerstvo financí odhaduje, že v případě nejhoršího scénáře odchodu Spojeného království bez dohody by byl dopad na státní rozpočet ČR ve výši 1,2 mld. Kč v roce 2019 a 3 mld. Kč v roce 2020.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Vzhledem k blížícímu se datu odchodu Spojeného království z EU je přijetí návrhu velmi urgentní.

Evropský parlament by měl o udělení souhlasu hlasovat 4. dubna. Rada by rovněž měla o návrhu rozhodovat co nejdříve.

- **Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR:**

Výbor pro evropské záležitosti PS PČR projednal dokument dne 7. 3. 2019 a usnesením č. 191 přijal tyto závěry:

Výbor pro evropské záležitosti

b e r e n a v ě d o m í návrh nařízení Rady o opatřeních týkajících se plnění a financování souhrnného rozpočtu Unie v roce 2019 v souvislosti s vystoupením Spojeného království z Unie.